

Nassuiaatit nalinginnaasut

1. Aallaqqaasiineq

Siunnersuut aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaannut teknikikkut allannguutinik arlalinnik imaqarpoq.

Suliffeqarfiit suliffeqarfissuarni imminnut atasut akunnerminni akinik piumasaqaatinillu aalajangiisarnernannut suliniuteqarnerulerup ilaattut, suliffeqarfiit suliffeqarfissuarni imminnut atasut akornanni akinik piumasaqaatinillu aalajangiisarnernannut killigitat malittarisassani aalajangersarneqartut qaangeraangatigit, akileraartussaataasut tamassumunnga uppersaatinik ingerlaavartumik nassiussisussaataanerit pillugu malittarisassiornissamut Nalaakkersuisut piginnaatinneqassasut, siunnersuutigineqarpoq. Aammattaaq siunnersuutigineqarpoq, nuussinert nakkutigineqartut pillugit paasissutissanik nassiussinissamut piffissamut killigititaq erseqqissarneqassasoq aammalu paasissutissat elektroniskimik tunniunneqartassasut aalajangersarneqassasoq.

Siunnersuut pisortat ikiorsiissutaat pillugit Inatsisartut inatsisissaattut siunnersuutip kinguneranik aaqqiissutinik aamma imaqarpoq, taakku pisortat ikiorsiissutaanni akit qaffasissutsimikkut ikiorsiissutit akileraaruserneqartussaataasunik isertitaanerit tunngavigalugu aalajangerneqartut ikiorsiissutinngortinneqarnerit kingunerissallugu. Tulliullugu pisortat ikiorsiissutaasa akileraaruserneqarneq ajortut ilaat pillugit aalajangersakkat nutarterneqarnissaat siunnersuummi siunertaavoq.

Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaasa inummullu akileraarutit procentiisa assigiinngissusaata annertusiartorneranut atatillugu, ingerlatseqatigiiffimmi "ileqqaaruteqarnissaq", kingornalu aningasat ileqqaakkat atorunnaarsitsinermut atatillugu akileraarusigaanngitsumik tigusinnaanerit pilerinarsiartorpoq. Akileraarutitut sipaakkat 11-19 procentiupput (36/42/44 procent minus 25 procent). Taamaamat atorunnaarsitsinermi iluanaarutisiat assigiinngissummik tassannga nalimmassaasumik akileraaruserneqartarnissaata atulersinneqarnissaa siunniunneqarpoq.

2. Siunnersuummi immikkoortut pingaarnerit

2.1. Suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsianik tamarmiusunik akileraarusiineq

Siunnersuutigineqarpoq suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsianit tamarmiusunit inunnt akilerneqartunit akileraartussaataalersoqassasoq.

Siunnersuut malittarisassamik allamik malittarisassamut ilaanngitsumik illersuutaasumik malittarisassiaavoq nutaaq. Aalajangersakkami siunertaavoq ingerlatseqatigiiffinnik atorunnaarsitsinermi pisut ilaanni nammineq aalajangikkamik akiliisinnaajunnaarnermik siunertaanngitsumik akileraarutitigut iluaquteqarnissamut atuisinnaanerisa pinngitsoortinnissaa.

Inatsit atuuttoq

§ 86, imm. 2 malillugu ingerlatseqatigiiffimmit pissarsiat tamarmik pissarsiatut isigineqarput, tassani pineqaratik piginneqataassutinik pisinani piginneqataassutit pissarsiat aamma ingerlatseqatigiiffimmik inaarutaasumik atorunnaarsitsinermut atatillugu atorunnaarsitsinermi pissarsiat.

Tamassuma kinguneraa ingerlatseqatigiiffiup piginnittuminut pissarsisitsissutai aallaaviusumik pissarsianit akileraarutit akileraarutigineqartarnerat. Tassanili pineqanngillat atorunnaarsitsinermi pissarsiat, tassa ingerlatseqatigiiffimmik inaarutaasumik atorunnaarsitsinermi akilerneqartut.

Ingerlatseqatigiiffimmik atorunnaarsitsinermi pissarsianik tamanik akileraarusiisanninnermi suliffeqarfiit atorunnaarsitsineq pisut ilaanni ingerlatseqatigiiffiup sinneqartoorutaanik piviusunnagortinneqartunik ingerlatseqatigiiffinnut akileraarutitut 25 procentinut appartinnissaannut atorneqarsinnaalissapput. Tamanna nammineq piumasutsumik akiliisinnaajunnaarnermi sinneqartoorutit/pissarsiat ingerlatseqatigiiffiup inaarutaasumik atorunnaarsinneqarnissaata tungaanut akileraaruteqartussaataa sup kinguartitsineratigut anguneqarsinnaavoq. Ingerlatseqatigiiffeqariaaseq taamaalilluni siunertaanngitsumik akileraarutitik sipaaruteqarnermut atorneqarsinnaavoq. Sinneqartoorutit taarsiullugu suliffeqarfimmut ingerlasumut pissarsisitsinermut atorneqarpata pissarsianit 42 – 44 procentimik imaluunniit ingerlatseqatigiiffinnut akileraaruseriffimmik akileraarnermi kommuneqartunut 36 procentimik akileraarusiisoqassaaq.

Pissarsianik pissarsisoq tassaappat Kalaallit Nunaanni ingerlatseqatigiiffik alla, ingerlatseqatigiiffik Inatsimmi § 16, imm. 2 malillugu akiliisinnaajunnaarnermi pissarsianit tamarmiusunit akileraaruserneqassaaq. Ingerlatseqatigiiffik taamatut pisoqarnerani iluanaarutaasinnaasunit akileraaruserneqassaaq, tassa atorunnaarsitsinermi pissarsiat aktianut piginneqataassuteqartunulluunniit pineqartunut (piginneqataassutinut) naleqqiunneqassammata.

Piginneqataassuteqartut, inuit, akiliisinnaajunnaarnermi aallaaviusumik akileraaruteqartussaataa anngillat, tassa inuit ingerlatseqatigiiffinni piginneqataassutinit tunisinermi pissarsiaminnit ataatsimut isigalugu akileraaruserneqartussaannimmata. (aktiat akitsuuserneqarnerannit akileraarusiineq).

Aallaaviusumit taassuminnga immikkut ittunik atuutsitsisoqarpoq. Piginneqataassuteqartoq inuussutissarsiornerup imaluunniit aningaasannanni arnerup ilaatut aktianik pissarsippat, pissarsianit akileraartussaataa avoq ajunaarutaasinnaasullu ilanngaatigissallugit, tak. § 34, imm. 1, nr. 2.

Aamma ingerlatseqatigiiffimmik atorunnaarsitsineq sioqqullugu pigisanik ingerlatseqatigiiffimmit ingerlatseqatigiiffimmut allamut pingaarnertut aktiaateqartup § 86, imm. 2 naapertorlugu aamma pigisaanut pingaarnertut aktiaateqartumut pissarsisitsisoqarpat suliffeqarfimmik

atorunnaarsitsinermi pissarsianit tamarmiusunit akileraarusiisoqassaaq. Ingerlatseqatigiiffiit pingaarnertut aktiaatillip ataatsip aquataasa akornanni pigisanik nuussinermi aningaasannanniarnissaq pinaveersaartinniarlugu malittarisassaq malittarisassamik allamik tassunga ilaangitsumik illersuineq pineqarpoq.

Siunnersuut

Siunnersuutigineqarpoq aamma inuit suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsianit tamarmiusunit ataatsimut isigalugu akileraartussaatinneqalissasut. Aalajangersakkami aamma inuit inuussutissarsiorderup aningaasannanniarerulluunniit ilaatut piginneqataassutsinik pissarsisut pineqarput. Aalajangersakkamili ilaangillat pingaarnertut aktiaatillit qulaani taaneqartut § 86, imm. 2-mi ilaareersut.

Siunnersuutigineqarpoq akileraartussaataasut suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsianit tamanit akileraartussaataasup pissarsiaanit iluanaarutinit akileraartinneqartassasut. Tassa akileraartussaataasooq iluanaaruteqanngippat, assersuutigalugu ingerlatseqatigiiffimmi piginneqataassutit atorunnaarsitsinermi pissarsianit tunniunneqartunit annertunerusumik akilerlugit pissarsiarineqarsimanerat pissutigalugu, akileraarusiisoqassanngilaq.

Suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsiat sapinngisamik pissarsianit akileraarutit assigissavaat, taamaammallu sapinngisamik taakku qaangissanagit. Tamanna anguniarlugu ingerlatseqatigiiffinnik akileraartitsineq mianerineqassaaq. Tamassumunnga pissutaavoq ingerlatseqatigiiffimmik atorunnaarsitsinermi pissarsiat annertussusaat ingerlatseqatigiiffiup sinneqartooruteqarsinnaassusianut aningaasanulluunniit tigoriaannarnut atanerat, ingerlatseqatigiiffimmi piffissap ingerlanerini sinneqartoorutit ingerlatseqatigiiffinnut akileraarutitigut akileraaruserneqareermata.

Suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsianit tamarmiusunit akileraarutit akilersinneqarnissaannut periutsimik sumik siunnersuuteqartoqarnissamut suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsiat ingerlatseqatigiiffimmit Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartumit pissarsiaritinneqarnersut taamaattoqannginnersorluunniit apeqqutaavoq.

Ingerlatseqatigiiffik Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffilik pineqarpat ingerlatseqatigiiffik akileraarutinit ilanngaateqartussaalersinneqassaaq. Ingerlatseqatigiiffiup suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsianit tamarmiusunit inunnut akileraarutit procentiisa ingerlatseqatigiiffinnullu ingerlatseqatigiiffinnut akileraarutit procentiata assigiinngissutaannik akileraarutinit ilanngaassaaq.

Akileraartussaataasup akileraarutit piginneqataassutit pisiarineqartut uppersarseqartut akiinut naleqqiullugit akileraaruseriffimmut qinnuteqarnikkut utertissinnaavai. Suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi tamarmiusunik pissarsisitsinermi iluanaaruteqartoqanngitsooq

akileraartussaataasup uppernarsarpagu ingerlatseqatigiiffiup akileraarutit ilanngaatai akiligaalu tamarmik utertitsinermi akilerneqassapput.

Suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsiat ingerlatseqatigiiffimmit nunami allami angerlarsimaffeqartumit piginneqataassuteqartumut Kalaallit Nunaanni tamakkiisumik akileraartussaataasumut akilerneqartut pineqarpata, piginneqataassutilik suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsianit tamarmiusunit iluanaarutinit akileraartussanngortinneqassasoq siunnersuutigineqarpoq. Akileraartussaataasup iluanaarutit Kalaallit Nunaanni isertitanit akileraaruserneqartussanik naatsorsuinermini ilanngutissavai. Iluanaarutit suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsiat piginneqataassutillu pissarsiarineranni akiisa assigiinngissutaattut naatsorsussapput. Pissarsiarineranni akii tassaapput piginneqataassutaassutit pissarsiarineranni akii imaluunniit aallaqqaammut piginneqataassutit (ingerlatseqatigiiffimmi piginneqataassutit). Nunani allani ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat mianeriniarlugit taamaallaat akileraartussaataasup iluanaarutaasa 65 procentii ilanngunneqassapput.

Pissarsianit akileraarutinit aamma suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsianit tamarmiusunit akileraarutinit naleqqiunnerat					
Pissarsiatut akiliinermi		Suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsianik tamarmiusunik akilerneqarneq (Kalaallit Nunaata avataani ingerlatseqatigiiffik)		Suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsianik akileraarusiineq (Kalaallit Nunaanni ingerlatseqatigiiffik)	
Sinneqartoorutit	100	Sinneqartoorutit	100	Sinneqartoorutit	100
Pissarsianit akileraarutit	42	Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat (ilimagineqartoq)	20	Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat	25
		Suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsiat	80	Akileraarutit kingorna sinneqartoorutit	75
		Isertitanut akileraarutaasussaanut ilanngunneqassapput (80 kr.-t 65 procentii)	52	Suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsianik akileraarusiineq (75 kr.-t 17 procentii)	17
		Pissarsianit akileraarutit isertitanut akileraarutaasussaanut ilanngunneqartut (42 procentimi)	22		
Akileraarutit kingorna pissarsiat	58	Akileraarutit kingorna suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsiat	58	Akileraarutit kingorna suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsiat	59

Pissarsianit akileraarutit inunnut akileraarutit procentiat tamarmiusoq assigaa, tassa inunnut 42-44 procenti.

Akileraartartup pissarsianit aamma suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsianit inaarutaasumik akileraarutissai ingerlatseqatigiiffik Kalaallit Nunaanninngaaneersuunersooq nunamiluunniit allaneersuunersooq apeqqutaatillugu takussutissiami takuneqarsinnaavoq. Ingerlatseqatigiiffiit nunanit allameersut pineqarpata akileraarutinut tamarmiusunut nunami ingerlatseqatigiiffiup angerlarsimaffigisaani ingerlatseqatigiiffinnik akileraaruteqartitsineq apeqqutaassaaq. Nunani allani ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaasa procentiat Kalaallit Nunaannut sanilliullugu appasinnerummata nunami allami ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat 20 procenti aallaavigineqarpoq.

Kisiannili suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsianik akileraarusiineq, ilaatigut nunami allami ingerlatseqatigiiffinnut akileraarusiineq ilimagineqartumit qaffasinnerunera appasinneruneraluunniit sillimaffigineqarsinnaannginnera pissutaalluni, pissarsianit akileraarutinut sanilliullugu qaffasinnerusinnaavoq appasinnerusinnaalluniluunniit.

2.2. Aqutamik nuussinerni paasissutissiisussaatitaaneq uppersaasiortussaatitaanerlu pillugit malittarisassat allanngortinnerat

Siunnersuutigineqarpoq paasissutissiisussaatitaaneq uppersaasiortussaatitaanerlu pillugit malittarisassat sukateriffigineqassasut. Aamma siunnersuutigineqarpoq pisut ilaanni uppersaasiortussaatitaanissamik sakkukillisisisunik malittarisassiornissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqassasut.

§ 36 a-mi illuatungerisat aqunneqartut niueqatigiinneq pineqarpat immikkoortualunnut akuliutinnginnissamik atuisussanngortinneqarput. Tamassuma kinguneraa illuatungeriit akit atugassaritinneqartullu, illuatungeriit imminnut attuumassuteqanngitsut atugaasa assinginik atuissasut. Immikkuualuttunut akuliutinnginnissami illuatungeriit illuatungerisamit isumaqatigiisummi akinik atugassaritinneqartunillu pitsaanerpaanik anguniagaqartitsisunik akerleriinnik soqutigisaqarsinnaanerannik isumaq tunngavigineqarpoq. Tunisup tunisnermi akit appasinnerpaajunissaat akerlianillu pisisup akikinnerpaamik pisinissani kissaatigissavaat.

Akileraaruseriffiup suliffeqarfiit suliffeqarfissuarmi imminnut atasut akinik aalajangiisarnerat pillugu suliniutaa tassaavoq suliffeqarfiit akileraartussaatitaasut isertitaasa immikkuualuttunut akuliutinnessaq naapertorlugu naatsorsorneqarnissaasa qulakkeernissaa. Suliffeqarfiit suliffeqarfissuarmi imminnut atasut akinik aalajangiisarnerannik suliniuteqarnermi taamaalilluni akileraarnermi tunngaviup qulakkeernissaa qitiuvoq, taamaalilluni Kalaallit Nunaanni ingerlatsinermi Kalaallit Nunaata akileraartarneq pillugu inatsisaata illersornissaa.

Akileraartussaatitaanerup taassuma qulakkeerneqarnissaa siunertarlugu illuatungeriit aqunneqartut niueqatigiinnerisa annertussusaa pillugu paasissutissiisussaatitsisoqarpoq (paasissutissiisussaatitaaneq). Paasissutissiisussaatitaaneq tassaavoq akileraartussaatitaasup

nuussinertit aqunneqartut il.il. suuneri annertussusaallu pillugit immersugassamik immersuinissaat, tak. § 36, imm. 1.

Akileraaruseriffiup paasivaa paasissutissanik immersuiviit taakku arlaleriarluni kingusinaartumik nassiunneqartartut, assigiinngitsunik ilusilerlugit nassiunneqartartut imaluunniit uppersaait skannerlugit nassiunneqartartut. Tamanna akileraaruseriffimmut paasissutissanik passussisussamut suliaqartartut paasissutissallu nakkutilliinermi atornerqarsinnaaneri annikillisittarlugu.

Taamaammat siunnersuutigineqarpoq paasissutissat taakku ukiup isertitsiviusup kingorna ukiumi kingusinnerpaamik ulloq 15. juni nassiunneqartassasut. Taamaammat akileraartussaataasunut tamanut atuuttumik paasissutissanik immersuivimmik tunniussinissamut ataatsimik piffissaliisoqarpoq aqutanik nuussisartunut, tassunga ilanngullugit inunnut, namminersorlutik inuussutissarsiuteqartunut ingerlatseqatigiiffinnullu. Aamma paasissutissanik immersuiviup akileraaruseriffiup atoqqusaatut elektroniskinnorlugit nassiunneqassapput.

Ilimagineqarpoq akileraaruseriffik fili aalajangersimasooq atorlugu paasissutissanik nassiussisarnissamik siunissami aalajangersaassasooq kiisalu akileraaruseriffiup nittartagaani elektroniskinnorlugit paasissutissanik immersuivimmik pilersitsissasooq. Ilimagineqarpoq siunnersuutikkut akileraaruseriffiup sulinerani paasissutissat atornerqarsinnaanerat annertussuseqassasooq. Taamaammat ilimagineqarpoq akileraartussaataasut ullumikkumut sanilliullugu taamaallaat killilimmik suliaqartartut paasissutissasut.

Tulliullugu siunnersuutigineqarpoq Naalakkersuisut malittarisassiornissamik piginnaatinneqassasut, akileraartussaataasullu tamassuma kingorna aqutanik nuunneqartut annertussusaat, killissaliussat Naalakkersuisut aalajangersaanissamut piginnaatitaaffigisaat qaangerpatigit suliffeqarfiiit suliffeqarfissuarmi atasut uppersaaitinik ingerlaavartumik nassiussisarnissaanik peqquneqassallutik.

Uppersaasiortussaataaneq tassaavoq akileraartussaataasut ilaat allaganngorlugu atortunik immikkuualuttunut akuliutinnginnissamik tunngavik naapertorlugu aqutanik nuussinernik uppersaasiorsuutit suliaqartassasut. Uppersaasiornissamut piimasaqaatit sukumiinerusut aqutanik nuussinermi akinik aalajangersaanermut uppersaasiorneq pillugu Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 43 25. november 2020-meersumi aalajangersarneqarput.

Kisiannili tamakkiisumik uppersaasiornissamik piimasaqaat taamaallaat suliffeqarfinnut suliffeqarfissuarnullu ikinnerpaamik 250-inik sulisulinnut aamma katillugit minnerpaamik 125 mio. kr.-nik oqimaatigiissaaruteqartunut imaluunniit ukiumut minnerpaamik 125 mio. kr.-nik kaaviiartitaqartunut atuuppoq, tak. § 36, imm. 4. Suliffeqarfiiit anginerusut nuussinernut aqutanut uppersaasiussapput, tassunga ilanngullugit Kalaallit Nunaanni illuatungerisanut aqutanut nuussinertit. Kisiannili nuussinernut annertussutsimikkut pingaaruteqanngitsunut

uppernarsaasiortoqassanngilaq. Suliffeqarfiit mikinerusut taamaallaat nunani Kalaallit Nunaata suliffeqarfiit suliffeqarfissuarni imminnut atasut akinik aalajangiisarnerat pillugu marloqiusamik akileraartarnermik isumaqatigiissusiorfiginngisaaniittunut nuussinert aqunneqartut pillugit uppernarsaasiortassapput, tak. § 36 b, imm. 4, nr. 1-3.

Akileraaruseriffiup isertitanik paasissutissiissutigineqartunik pisariaqartumik tunngavissaqarani apeqqusiinissaa ajornakusoorpoq. Taamaammatt suliffeqarfiit suliffeqarfissuarni imminnut atasut akinik aalajangersaanermut uppernarsaasiortarnissaat pingaaruteqarpoq. Uppernarsaasiorneq inatsimmi malittarisassat malillugit ingerlaavartumik pisassaaq, tassa assersuutigalugu illuatungerisap akiliinermi ajutooriaannaasup kinaanera taamaammallu tamassuminnga akileraartussaq ingerlaavartumik isummerfigineqartartussaammat.

Inatsisit atuuttut malillugit akileraartussaataasooq uppernarsaasiussaaq taannalu toqqortaralugu, taamaalilluni qinnuiviginninnerup kingorna kingusinnerpaamik ullut 60-it qaangiunneranni nassiunneqarsinnaalluni. Ullunik 60-inik piffissaliineq inatsimmik 2021-mi allannguinnermi erseqqissarneqarpoq, tassungalugu atatillugu uppernarsaasiortussaataanerup eqqortinneqannginnerani pillammik akiliisitsisarnikkut pillaatissiisarneq atuutilersinneqarpoq.

Allaganngorlugu uppernarsaatinik nassiussinermut Danmarkimi malittarisassat Folketingip 2021-mi allangortippai. Akileraartussaataasut uppernarsaatinik nammineerluni nalunaarsuinissamut piffissarititap kingorna ullut 60 qaangiunneranni siunissami nassiussisassapput. Uppernarsaat taamaalilluni taamaallaat qinnuiviginnittoqaannarnerata kingorna nassiunneqassanngilaq.

Ingerlaavartumik nassiussisussaataanermt atasunik arlalinnik iluaquteqarpoq. Tamassumani nuussinert aqunneqartut immikkuualuttunut akuliutinnginnissamik naapertuunnersut akileraartussaataasut ingerlaavartumik isummertarnissaat qulakkeerneqassaaq. Suliffeqarfiit suliffeqarfissuarni imminnut atasut aqutamik nuussinert ingerlatseqatigiiffiit uppernarsaatinik, ingerlaavartumik suliarineqartartunik suliarilluakkanillu, nalilersuisarnissaasa ilimanarnera annertunerulersippaa, aammalu pereernerisa kingorna patsisissarsuunnginnissaaq qulakkeerlugu, tak. OECD's Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations, imm. 5.7. Allaganngorlugu uppernarsaat suliarineqareerpat uppernarsaatip nutartertuartarnissaanut isumalluutitik atuinissaaq annikillinerulissaaq. Tamassumani malittarisassat atuutereersut eqqortinneqarnissaat siuarsarneqassaaq. 2018-imi inatsimmik allannguinnerup kingorna allaganngorlugu uppernarsaasiortoqartussaataatitsilersoqarpoq, taamaalilluni qinnuiviginninnikkut akileraaruseriffimmut nassiunneqartassallutik.

Maannakkulli nalilerneqarpoq akileraartussaataasunut tamanut allaganngorlugu uppernarsaasiortussaataasunut piumasaaqatit assingunik atuilersitsisoqarnissaa naleqqutinngitsumik artukkiissasoq. Taarsiullugu nalilerneqarpoq akileraartussaataasut aqutanik amerlanernik nuussisartut aallartissutiginerisigut ukiuni arlalinni allaganngorlugu uppernarsaatinik

ingerlaavartumik naassiussisarnissaannik piomasaaqammik atuutilersitsinissaq tamassumalu kingorna killigitat annikillartortillugit naleqqunnerusoq. Siunnersuutigineqarpoq Naalackersuisut tamanna tunngavigalugu tamanna pillugu malittarisassiornissamut piginnaatinneqassasut.

Ilimagineqarpoq ingerlaavartumik nassitsisarnissamik piomasaaqatip ukiut arlallit ingerlaneranni atuutilersinneqarneratigut akileraartussaataitasut kukkunersiuisullu allaganngorlugu uppernarsaatinik suliaqartarnermik misilittagaqaleriartornissamut piffissarissaarnerussasut. Aamma ilimagineqarpoq allaganngorlugu uppernarsaatinik ingerlaavartumik tunniussisussaataitanermik atuutilersikkiartortitsineq akileraaruseriffiup uppernarsaatinik misissuisarnermut piginnaasaanut naleqqunnerussasoq.

Akileraaruseriffik pisut taakku avataanni suliffeqarfiit suliffeqarfissuarmi imminnut atasut akinik aalajangersarnermut uppernarsaatinik qinnuiviginninnerup kingorna kingusinnerpaamik ullut 60-it qaangiunneranni nassiuuneqartussanik suli qinnuiviginnissinnaavoq.

Tulliullugu siunnersuutigineqarpoq akileraartussaataitasut nuussinernik assigiinngitsunik sukumiinerusumik taaneqartunik uppernarsaasiunnginnissaat pillugu Naalackersuisut malittarisassiornissamut piginnaatinneqassasut. Naliliisoqarpoq illuatungeriit marluullutik Kalaallit Nunaanni tamakkiisumik akileraartussaataitasut akornanni nuussinerit aquneqartut pineqaraangata uppernarsaasiornissamut piomasaaqat sakkukillisinneqarsinnaasoq. Nuussinerit taamatut pisoqarnerani sinneqartoorutit avammut nuuneqartussat atorneqarsinnaanngitsut, tassa ingerlatseqatigiiffiit taakku marluk Kalaallit Nunaanni akileraartarmata. Pisulli ilaanni taakku marluk Kalaallit Nunaanni tamakkiisumik akileraartussaataitaagaluartut uppernarsaasiornissamut piomasaaqateqaannarnissaq suli naleqqutissaaq. Assersuutigalugu illuatungeriit aappaa Aatsitassat pillugit inatsit, sermimik imermillu inuussutissarsiornermi atuneq pillugu Inatsisartut inatsisaat imaluunniit innaallagissiornermut imermik atuneq pillugu Inatsisartut inatsisaat malillugit akuersissutini akileraartarnermi immikkut ittunik atugassaqartitsisoqarpat. Nuussinerit aquneqartut taamatut pisoqarnerani sinneqartoorutit ingerlatseqatigiiffimmi ataatsimi akileraartarnermi sakkukinnerusumik immikkulluunniit atugassaqartitsilluni akileraartartumut katersornerisigut akileraarutissat ikilisinneqarsinnaapput, tassunga ilanngullugu tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit akileraartussaannngitsumut. Assersuutigalugu royaltinit akileraarutit innaallagissiornermut imermik atuneq pillugu Inatsisartut inatsisaat malillugu atuisinnaanermik akuersissutini aalajangersarneqartut ingerlatseqatigiiffinnik akileraartitsisarnermut sanilliullugit sakkukinnerusinnaapput artukkiinnginnerullutilluunniit.

Tamassuma saniatigut § 36 b-mi teknikkikkut allanik annikitsunik allannguisoqarpoq. Naggasiullugu innersuussinermi kukkunernik aaqqiisoqarpoq aammalu suliffeqarfiit suliffeqarfissuarmi imminnut atasut akinik aalajangiisarnerat aamma nunamit nunamut nalunaarusiat pillugit pineqataatissiisarnermi aalajangersakkani teknikkikkut allanik allannguisoqarpoq.

2.3. Kingunerinik aaqqiinerit aamma pisortanit ikiorsiissutit pillugit malittarisassani allannguutit kingunerannik nutarterineq

Pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni pisortat ikiorseeriaasiannik aaqqissuusseqqittoqarpoq. Pisortanit ikiorsiissutini malittarisassat allanngortinnerat kinguneqarpoq pisortat ikiorsiissutaasa aallaaviusumik *akit tunngavigalugit ikiorsiissutinngornerat* ikiorsiissutillu taakku qaffasissutsimikkut ikiorserneqartumut aningaasarsiat akileraarutaasussaataasut pineqarnerat aallaavigalugu aalajangerneqartarnerat.

Maannakkut pisortanit ikiorsiissutit pisariaqartitsinermik naliliinikkut ikiorsiissutaapput ikiorserneqartup aningaasartuutaanut aalajangersimasunut matussutaasussat pisariaqartitanullu aningaasat. Ikiorsiissutit annertussutsimikkut aningaasarsianit akileraarutit pillugit Inatsisartut inatsisaanni § 72 malillugu aallaaviusumik akileraarutaasusaannginnerat tunngavigalugu aalajangerneqartarput. Aalajangersagaq taanna malillugu aningaasat taakku akileraarutit tamarmiusut atorlugit appartinneqassapput, taakkulu *pisariaqartitsinermik naliliinermut* naleqqiullugu appartassapput. Taamaalilluni pisortanit ikiorsiissutit akilerneqartut annertoqataannik akileraartarnermi ilanngaateqarpoq.

Siunnersuutigineqarpoq § 72 atorunnaarsinneqassasoq, taamaalilluni pisortat ikiorsiissutaat akit malillugit aalajangerneqartartut isertitat A-tut akileraaruserneqartassallutik.

Pisortat ikiorsiissutaat pillugit Inatsisartut inatsisaat malillugu ataasiartumik aningaasartuutitut arlalinnut sulii *pisariaqartitsinermik naliliineq tunngavigalugu* ikiorsiissutaassapput, assersuutigalugu pinartumik ataasiartumik ikiorsiissutit aamma ataasiartumik aningaasartuutit matussutissatut ikiorsiissutit. Ikiorsiissutit taamaattut inatsimmi § 34, nr.10 malillugu ikiorserneqartumut ullumikkutut akileraarusigaassanngillat, tamannalu tunngavilersorneqarpoq ikiorsiissutit aningaasartuutitut aalajangersimasunut matussutaasussaanerat. Siunnersuummi tamassuma saniatigut siunertaavoq ikiorsiissutit akileraarusigassaangitsut pillugit § 34, nr. 10-mik nutarterinissaq.

3. Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai

Pisortanit ikiorserneqartarneq pillugu malittarisassat allanngortinnerat

Siunnersuut UPA 2022-mi pisortat ikiorsiissutaat pillugit Inatsisartut inatsisaata akuersissutigineqarnerata kinguneraa. Tassunga atatillugu inatsisissatut siunnersuut akileraarutitigut isertitanik, kommuninut namminersorlutillu oqartussanut taasarialinnik aningaasatigut kinguneqassannginnera ilimagineqarpoq.

Nuussinerni aqunneqartuni paasissutissiisussaataaneq uppersaasiorsinnaatitaanerlu pillugit malittarisassat allanngortinnerat

Ilimagineqarpoq malitarisassatigut akileraaruseriffik nuussinernik aqunneqartunik paasisaqarnerussasoq aamma akileraartussaataasunik toqqakkanik nakkutilliinissamut periarfissaqassasoq il.il. Ilimagineqarpoq akileraarutinit isertitat qaffasinnerulissasut. Kisiannili isertitat taakku qanoq annertutiginnissaannik missingiinissamut maannakkut tunngavissaqanngilaq.

Suliffeqarfinnik atorunnaarsitsinermut atatillugu malittarisassanik allanngineq

Illersuutissatut malittarisassatut siunnersuutigineqartut iluanaarutissartaasa nalilerneqarnissaat maannakkuugallartoq pisinnaanngilaq. Ikinerusut akileraarusigaanngitsumik suliffeqarfinnik atorunnaarsitsisarnermut periarfissaq atortalissagaat ilimagineqarpoq, tamannalu iluanaarutitut pitsaasumik sunniuteqassanganneqarpoq.

4. Inuussutissarsiortunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai

Nuussinerni aqunneqartuni paasisutissiisussaataaneq uppernarsaasiortussaataanerlu pillugit malittarisassat allanngortinnerat

Ilimagineqarpoq siunnersuut akileraartussaataasut paasisutissiisuteqartussaataanermik uppernarsaasiortussaataanermillu eqqortitsiniarlutik allaffissornermi suliasaat annertuumik annertusinissaannik kinguneqassanngitsoq. Tamassuma saniatigut ilimagineqarpoq suliffeqarfiit suliffeqarfissuarmi imminnut atasut akinik aalajangiisarnerat pillugu malittarisassat allannguutissaattut siunnersuut inuussutissarsiortunut aningaasaqarnermi allaffissornermilu annertuumik kinguneqassanngitsoq.

Suliffeqarfinnik atorunnaarsitsinermut atatillugu malittarisassanik allanngineq

Allanngineq namminersorlutik inuussutissarsiortunut taamaallaat annikinnerusumik aningaasatigut allaffissornikkullu kinguneqassasoq ilimagineqarpoq.

5. Avatangiisinut, pinngortitamut innuttaasullu peqqissusaannut kingunissai

Siunnersuut avatangiisinut pinngortitamullu kinguneqassanngilaq. Siunnersuut aamma innuttaasut peqqissusaannut tunngatillugu kinguneqassanngilaq.

6. Innuttaasunut kingunissai

Siunnersuut innuttaasunut kinguneqassanngilaq.

7. Kingunissai pingaaruteqartut allat

Siunnersuut allanik kinguneqassanngitsoq naatsorsuutigineqarpoq.

8. Oqartussanut kattuffinnillu il.il.tusarniaaneq

Siunnersuut ulloq 7. junimit ulloq 4. julimut 2022 soqutigisaqartunut ukununnga tusarniutigineqarpoq:

Avannaata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Qeqertalik, Qeqqata Kommunia, Kommune Kujalleq, Grønlandske Advokater, SIK, GE, Sulisitsisut, BDO, Grønlans Revisionskontor, Deloitte EY , GrønlandsBanken, BankNordik, ASG, IMAK, Peqqinnissaq pillugu Kattuffiit (PPK) Siulittaasup Naalakkersuisoqarfia, Nunat Allanut Inuussutissarsiornermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfik, Aalisarnermut Piniarnermullu Naalakkersuisoqarfik, Isumaginninnermut Sulisoqarnermut Nunamullu Namminermut Naalakkersuisoqarfik, Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Timersornermut Ilageqqaneremullu Naalakkersuisoqarfik Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik, Nunalerinnermut, Imminut Pilersornermut, Nukissiuuteqarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisoqarfik, Ineqarnermut Attaveqaasersuutinullu Naalakkersuisoqarfik, Aatsitassanut Inatsisinillu Atuutsitsineremut Naalakkersuisoqarfik, Aningaasaqarnermut Sulisoqarneremullu Naalakkersuisoqarfik aamma Meeqqanut, Inuusuttunut Ilaqutariinnullu Naalakkersuisoqarfik.

Siunnersuut aamma piffissami qulaani taaneqartumi tusarniaanermut nittartakkami takuneqarsinnaavoq.

Tusarniaanermi akissutini tiguneqartuni immikkoortut pingaarnerit ilanngussaq 2-mi ataaniittumi allaaserineqarput oqaaseqarfigineqarlutillu.

Siunnersuummi aalajangersakkanut ataasiakkaanut nassuiaatit

§ 1-imut

Nr. 1-imut

Siunnersuummi § 34, nr. 10-mi pisortat ikiorsiissutaat akileraarusigassaannngitsut killilerneqarput. Allannguut pingaarneq tassaavoq inatsisinut allanut innersuussinerit nutarterneqarnerat.

Aalajangersakkami litra a-mi aalajangerneqarpoq innarluuteqarnermut peqqissutsimullu tapit aamma aningaasanut nammineq atorsinnaasanut tapit utoqqalinersiat pillugit Inatsisartut inatsisaat malillugu akileraarusigassaannngitsut.

Aalajangersakkami litra b-mi ikiorsiissutit pisortat ikiorsiissutaat pillugit Inatsisartut inatsisaat malillugu ikiorsiissutaasut akileraarusigassaannngitsut aalajangersarneqarput. Tassani ikiorserneqartup aningaasartuutaanut aalajangersimasumut matussutissat pisariaqartitsinermik naliliineq tunngavigalugu ikiorsiissutaasut ilaapput.

Aalajangersakkami litra c-mi aalajangerneqarpoq, ineqarnermut tapiissutit inissianut attartukkanut ineqarnermut tapiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaat malillugu ineqarnermut tapiissutit akileraarusigassaannngitsut.

Aalajangersakkammi litra d-mi aalajangerneqarpoq, meeqqat tapersorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat malillugu meeqqanut inuusuttunullu ikiorsiissutit akileraarusigassaannngitsut.

Litra e-mi aalajangerneqarpoq inuit innarluutillit tapersornissaannut Inatsisartut inatsisaat malillugu ikiorsiissutit akileraarusigassaannngitsut.

Aalajangersakkami litra f-imi aalajangerneqarpoq siusinaartumik soraarnerussutisiat pillugit Inatsisartut inatsisaat malillugu immikkut pisariaqartitanut matussutissatut ataasiartumik ikiorsiissutit akileraarusigassaannngitsut.

Nr. 2-mut

Allannguummi § 36 b, imm. 1 pineqarpoq, tassani oqaaseqatigiit aappaata ilanngunneqarnissaa siunnersuutigineqarluni.

Paasissutissiisussaatitaanerup qaqugu eqqortinneqarnissaanut piffissarititaq erseqqissarneqarpoq. Piffissarititap inunnut nammineerluni nalunaarsuummik akileraaruseriffiup aalajangigaa malillugu nassiussisunut atuuttoq assigaa. Aamma paasissutissat akileraaruseriffiup aalajangigaa malillugu elektroniskinnngorlugu nassiunneqassasut erseqqissarneqarpoq.

Nr. 3-mut

Siunnersuutip § 36 b, imm. 2 atuuttoq ataatsimut isigalugu assigaa. Aalajangersakkalli oqaasertalerneqarnera aalajangersakkap paasiuminarnerunissaa siunertarlugu annikitsumik allanngortinneqarpoq.

Aalajangersagaq malillugu nuussinerit aqunneqartut immikkuualuttunut akuliutinnginnissaq naapertorlugu isumaqatigiissutigineqarnerannut allaganngorlugu uppersaatait suliarineqarnissaat toqqortarineqarnissaallu pillugit piumasaqaateqartoqarpoq. Uppersaatait taanna ukiuni tallimani toqqortarineqassaaq qinuiviginninnerlu malillugu akileraaruseriffimmut nassiunneqassalluni.

Allannguut tassaavoq siunnersuutigineqarmat akileraartussaataasup akiliutaasa aqutat killigitat Naalakkersuisunit aalajangersarneqartut qaangerpatigit suliffeqarfiit suliffeqarfissuarmi imminnut atasut akornanni akinik aalajangiinnermut uppersaatinik akileraarteqartussaataasup ingerlaavartumik nassiussisarnissaa pillugu malittarisassiornissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqartut. Allaganngorlugu uppersaatait taamatut pisoqarnerani nammineq nalunaarsuinissamut piffissarititap kingorna kingusinnerpaamik ullut 60-it qaangiunneranni akileraaruseriffimmut nassiunneqassaaq.

Naalakkersuisut aalajangersagaq atuuttoq malillugu suliffeqarfiit suliffeqarfissuarmi imminnut atasut akornanni akinik aalajangersaanermut imarisassaanik sukumiinerusumik malittarisassiornissamik piginnaatinneqarput. Aamma siunnersuutigineqarpoq akiliinerit sukumiinerusumik taaneqartut pillugit akileraartussaataasup uppersaasiunnginnissaanut malittarisassiornissamut Naalakkersuisut piginnaatinneqassasut. Piginnaatitsineq illuatungeriit aqunneqartut marluullutik Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartut akornanni akiliinernut tunngatillugu uppersaasiornissamik piumasaqaatip sakkukillisinneqarnissaanut atornerarsinnaavoq.

Nr. 4-mut

Siunnersuutip § 36 b, imm. 4 atuuttoq assigingajappaa. Inatsilli oqaasertaani § 36 b, imm. 2 oqaaseqatigiit 3-anit 5-iannut innersuussinerit siunertamut naleqqukkunnaartut peerneqarput.

Akileraartussaataasut tamarmik nuussinernik aqunneqartunik uppersaasiornissamik § 36 b imm. 1-2-mi, tak. § 36 a, aallaaviusumik ilaatinneqarput. Suliffeqarfiit mikisut uppersaasiortussaataitanerat taamaallaat innunut inatsillu naapertorlugit inuttut isigineqartunut aamma naalagaaffinni allani Kalaallit Nunaata suliffeqarfiit suliffeqarfissuarni ilaasut akornanni akinik aalajangersaasarnermi marloqiusamik akileraartarneq pillugu isumaqatigiissusiorfiginngisaani ingerlatsivinnut aalajangersimasunut nuussinerit aqunneqartut uppersaasiornissaat killeqartinneqarpoq. Suliffeqarfiup qaqugukkut suliffeqarfittut mikisutut isigineqarnissaanut tunngaviit siunnersuummi allanngortinneqanngillat.

Suliffeqarfiit mikisut § 36 b imm. 2 malillugu aallaaviusumik uppersaasiortussaataaangik-kaluartut, illuatungeriit imminut atasut akornanni akiliinerit tamarmik 36 a-mi immikkuualuttunut akuliutinninnissamik tunngavik naapertorlugu ingerlanneqassapput, akileraaruseriffiullu nakkutilliinermut atatillugu akit atugassaritinneqartullu immikkuualuttunut akuliutinninnissamik tunngavik naapertorlugu aalajangerneqartut uppersaasiorneqartussaataangitsut pillugit akileraartussaataasup uppersaasiornissaanik qinnuivigisinnaavaa.

Nr. 5-imut

Siunnersuutigineqarpoq pisortat ikiorsiissutaat akileraaruserneqartussaataasut akileraaruserinermi suliarineqartarnerat pillugu § 72 atorunnaarsinneqassasoq.

Atorunnaarsitsineq pisortat ikiorsiissutaat ikiorserneqartumut akileraaruteqartussaataasumik akit malillugit ikiorsiissutinngortinneqarnerannut atavoq. Ikiorsiissutit nutaat taakku aningaasarsiatut akileraaruserneqartussaataasut allatuulli suliarineqartassapput.

Nr. 6-imut

Aalajangersagaq nutaajuvoq. § 86 a-kkut siunnersuutigineqarpoq suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi inunnt piginnittunut pissarsiaritinneqartut akileraaruserneqartassasut. Aalajangersakkami suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsiat akilerneqartut pineqarput (suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsiat), tak. § 86, imm. 2.

86 a, imm. 1-imut

Imm. 1-imi aalajangersagaq kinguneqarpoq ingerlatseqatigiiffiit Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartut suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi inunnt piginnittunut pissarsiaritinneqartunit akileraarutit ilanngaatisassagaat. Aalajangersakkamili pingaarnertut aktiaatillit § 86, imm. 2-mi ilaasut ilanngunneqanngillat.

Suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsianit akileraarutit ingerlatseqatigiiffiup kommunimi angerlarsimaffigisaani inunnt akileraarutit procentiat tamarmiusoq assigaa, ingerlatseqatigiiffinnut akileraarutit procentiat ilanngaatigalugu. Ingerlatseqatigiiffiup Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik akileraartarnermi kommunerippagu, akileraarutit nuna tamakkerlugu akileraarutit procentiat assigissavaat, nunalu tamakkerlugu akileraarutit procentiannit ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaasa procentiat ilanngaatigineqassaaq.

Ingerlatseqatigiiffiup pissarsisitsisup akileraarutit ilanngaatigissavai, akileraarutillu § 88-imi malittarisassat malillugit nalunaarutigalugit akilerlugillu.

Akileraartussaataasup pissarsisitsinermi pissarsiaqannginneq uppersarsarpagu akileraarutit tamakkerlugit ilaalluunniit akileraaruseriffimmut qinnuteqarnikkut utertissinnaavai.

Akilerartussaataasup tamanna uppersarniarlugu, ingerlatseqatigiiffimmi piginneqataassutini pisinermut uppersaat takutissavaa. Ajunaarutaasinnaasut ilanngaatigineqarsinnaanngillat.

Assersuut:

Akilerartussaataasup kisimiilluni piginnittutut 250.000 kr.-nik akiliilluni piginneqataassuteqarluni ingerlatseqatigiiffik 2005-imi pilersippaa. Ingerlatseqatigiiffik Kommuneqarfik Sermersuumi angerlarsimaffeqarpoq. Ingerlatseqatigiiffik 2023-mi atorunnaarsinneqarpoq, tamassumanilu suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi 1.000.000 kr.-t pissarsiaritinneqarput. Ingerlatseqatigiiffiup pissarsianit akileraarutit ilanngaatigissavai akilerlugillu (42 pct – 25 pct.=) 1.000.000 kr.-t 17 procenti assigalugu 170.000 kr. Akilerartussaataasup piginneqataassutit pisiarineranni akiliutigineqartunut tamarmiusunut naleqqiullugu pilersitsinermi aningaasartuutit akileraaruseriffimmut uppersarlugit akileraarutit ilaat utertissinnaavai. Akilerartussaataasup taamatut pisoqarnerani (250.000 kr./1.000.000 kr.) x 170.000 kr. =) 42.500 kr. akileraaruseriffimmit utertissinnaavai.

Imm. 2-mut

Imm. 2-kkut siunnersuutigineqarpoq suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsiaritineqartunit akilerneqartut inunnut Kalaallit Nunaanni tamakkiisumik akilerartussaataasunut akileraaruserneqartussaataasasut. Aalajangersakkami imm. 2-mi ingerlatseqatigiiffinni nunani allani, aamma Danmarkimi Savalimminilu angerlarsimaffeqartunit suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsiaritineqartut ilaapput.

Imm. 2 malillugu pissarsiat piginneqataassutit pissarsiarineranni akiisa aamma suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsiarineqartut allamut tunniussinermi aningaasanut sanilliunneqartut assigiinnngissutaattut naatsorneqassapput. Kisiannili pissarsiat naatsorsorneqartut aningaasarsiat akileraaruserneqartussat naatsorsorneranni taamaallaat 65 procentii ilanngunneqassapput. Aningaasarsiat B-t pineqarput. Ajunaarutaasinnaasut ilanngaatigineqarsinnaanngillat.

Akileraaruseriffik nunani allani suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsitsinermi qinnuiginnittoqarneratigut akileraarutinit § 69 malillugu ilanngaateqartitsisinnaavoq.

Nr. 7-imut

Aalajangersakkami siunertaq taassaavoq § 105, imm. 1, nr. 7-imi aamma 8-mi kukkusumik innersuussinerup aqqinneqarnissaa. Aalajangersakkani taakkunani marlunni kukkunikkut ”§ 39 b” innersuussutigineqarpoq, tassanilu § 36 b-mut aqunneqartunik nuussinermi paasissutissiisussaatitaanermik aamma suliffeqarfiit suliffeqarfissuarmi imminnut atasut akinik aalajangiinerannik uppersaanissamik imaqartunut innersuussisoqartussaani kuuvoq.

Peqatigitillugu siunnersuutigineqarpoq nr 8-mi aalajangersakkap oqaasertaa allangortinneqassasoq. Siunnersuutigineqarpoq ”akileraaruseriffimmit qinnuiginninneq malillugu” piffissaq eqqorlugu nassiussinissap pineqarneranut innersuussineq peerneqassasoq. Siunnersuummi siunertaavoq akileraaruseriffimmit qinnuiviginninnikkut uppersaammik nassiussisussaataanerup malinneqannginnerani piffissaq eqqorlugu allaganngorlugu uppersaasiunnginneq akiliisitsinikkut iliuuseqarfigineqartarnissaata aalajangersarnera. Tassa aalajangersakkami qinnuivigineqarani allaganngorlugu uppersaammik nassiussisussaataaneq aamma ilaavoq. § 36 b, imm. 2-mut allannguutit innersuussutigineqarput.

§ 2-mut

Imm. 1-imut

Siunnersuutigineqarpoq inatsit ulloq 1. januar 2023 atuutilersinneqassasoq.

Imm. 2-mut.

Aalajangersakkat ukiumi isertitaqarfiusumit 2023-imit sunniuteqalissapput

Siunnersuut inatsimmut atuuttumut sanilliullugu	
<i>Maannakkut oqaasertaliineq</i>	<i>Siunnersuut</i>
	§ 1 Inatsisartut inatsisaanni nr. 12, 2. november 2006-imeersumi, ilaatigut Inatsisartut inatsisaatigut nr. 2, 16. april 2007-imeersukkut, Inatsisartut inatsisaanni nr. 11, 15. november 2007-imeersukkut, Inatsisartut inatsisaanni nr. 9, 5. december 2008-meersukkut, Inatsisartut inatsisaatigut nr. 3, 30. november 2009-meersukkut, Inatsisartut inatsisaanni nr. 9, 3. december 2012-imeersukkut, Inatsisartut inatsisaatigut nr. 10, 29. november 2013-imeersukkut, Inatsisartut inatsisaatigut nr. 7, 6. juni 2016-imeersukkut kingullermillu Inatsisartut inatsisaatigut nr. 22, 28. november 2018-imeersukkut, Inatsisartut inatsisaanni nr. 41, 2. december 2019-imeersukkut, kingullermillu Inatsisartut inatsisaanni nr. 11, 1. december 2021-meersukkut allanngortinneqartumi imatut allannguisoqarpoq:
§ 34. 10) pisortanit ikiuutisiat akuersissutigineqartut: a) pisuni ataasiakkaani naliliineq tunngavigalugu pisortanit pensionisianut tapiliussatut, matumani aamma meeqqanut tapiliussatut tunniunneqartut, b) ataasiartumik ikiorsiissutitut, nuunnermi ikiuutisiatut, ilisinermi ikiuutisiatut, angerlarsimaffimmi ikiorteqarnermut aamma angerlarluni angalanermut ikiuutisiatut tunniunneqartut, c) ineqarnermut tapiissutitut tunniunneqartut, d) meeqqanut inuusuttunullu ikiorsiissutitut tunniunneqartut, e) inunnut annertuumik innarluuteqartunut	1. § 34, nr. 10, imatut oqaasertalerneqarpoq: ”10) pisortanit ikiuutisiat akuersissutigineqartut: a) innarluuteqarnermut peqqissutsimullu tapiissutitut, utoqqalinersiutit pillugit Inatsisartut inatsisaat malillugu aningaasatigut atugassalluunniit tunngavigalugit tapitut ikiorsiissutigineqartut. b) pisortat ikiorsiissutaat pillugit Inatsisartut inatsisaat malillugu ineqarnermut tapiissutitut, ataasiartumik pinartumik ikiuutisiatut, ataasiartumik aningaasartuutitut ikiuutisiatut, nuunnermut ikiuutisiatut, ilisinermi aningaasartuutitut akiliutitut ikiuutisiatut, angalanermut aningaasartuutitut akiliutitut ikiuutisiatut aamma angerlarluni angalanermut

<p>ikiorsiissutitut tunniunneqartut, f) piginnaangorsaqqinneqarnermut atatillugu ataasiartumik ikiorsiissutitut immikkut ittumik tapiissutitut tunniunneqartut.</p>	<p>ikiuutisiatut, c) inissiani attartortittakkani ineqarnermut tapiissutit pillugit Inatsisartut inatsisaat malillugu ineqarnermut tapiissutitut, d) meeqqat ikiorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat malillugu meeqqanut inuusuttunullu ikiuutisiatut, e) inuit innarluutillit tapersorsorneqarnissaannut Inatsisartut inatsisaat malillugu inunnut innarluutilinnut ikiuutisiatut, f) siusinaartumik soraarnerussutisiat pillugit Inatsisartut inatsisaat malillugu immikkut pisariaqartitanut matussutitut ataasiartumik ikiuutisiatut.</p>
<p>§ 36 b. Akileraartussaataasut § 36 a-mi pineqartut nammineerluni nalunaaruteqarnermi, § 36 a-mi taaneqartunik inunnik inatsisitigullu pisinnaatitaasunik aalajangersimasumillu ingerlatsiviusunik illuatungeqarluni niuernikkut imaluunniit aningaasatigut ingerlatitsinerit (nakkutigisaasunik iliuutsit) suuneri annertussusiilu pillugit paasissutissanik tunniussissapput.</p>	<p>2. § 36 b, imm. 1-imi, oqaaseqatigiit aappaattut ilanngunneqarpoq: ”Tamanna pillugu paasissutissat akileraaruseriffiup periuseq innersuussutaa atorlugu kingusinnerpaamik 15. juni elektroniskinnngorlugit nassiunneqassapput, takujulli akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 16. imm. 5.”</p>
<p>§ 36 b, imm. 2 <i>Imm. 2.</i> Akileraartussaataasut nakkutigisaasunik iliuutsinut taamaattoq imm. 4 takuuk akit piumasaaqatillu qanoq aalajangerneqarsimanerannut allakkatigut uppernarsaatini sanassapput toqqortaralugillu. Allakkatigut uppernarsaatit ukioq naatsorsuuseriffiusup suliami pineqartumi attuumassuteqartup naaneraniit ukiuni tallimani isumannaatsumik toqqortarineqassapput. Allakkatigut uppernarsaatit akileraartarnermi oqartussaasut qinnuteqarneratigut tassunga takutinneqassapput, imaattuusariaqarlutillu akit piumasaaqatillu, iliuutsit illuatungeriit attaviitsuusut akornanni</p>	<p>3. § 36 b, imm. 2, imatut oqaasertalerneqarpoq: ”<i>Imm. 2.</i> Akileraartussaataasooq nuutsinernut aqunneqartunut akit piumasaaqatillu qanoq aalajangersarneqarnerannut allaganngorlugu uppernarsaasiussaaq toqqortaralugillu, takujulli imm. 4. Allaganngorlugu uppernarsaat ukiup naatsorsuuseriffiusup atortuni pineqartup naaneraniit ukiuni tallimani isumannaatsumik toqqorneqassaaq. Allaganngorlugu uppernarsaat imatut isikkoqassaaq illuatungeriit imminnut atanngitsut nuussinernik naammassinissimasinnaanerit naapertorlugu akit piumasaaqatillu qanoq aalajangersarneqarnerannik nalilersuinerit tunngaviusinnaalluni. Nuussinernut aqunneqartunut annertussutsimikkut</p>

<p>naammassineqarsimagaluarunik atuuttuusimasussanut naapertuunnersut naliliinissamut tunngavissaasinnaassallutik. tallimaattut arfernattullu ivertinneqassaaq: ”Paasissutissanik toqqorsivinnit misissuinerut allakkatigut uppersarsaatit aatsaat suliarineqartassapput akileraaruseriffik tamatuminnga piunasaqarpat, sivikinnerpaamillu ullunik 60-inik piffissaliilluni. Iliuutsinut nakkutigisaasunut annertussutsikkut akulikissutsikkullu pingaaruteqanngitsunut allakkatigut uppersarsaasiortoqassanngilaq. Allakkatigut uppersarsaatit imarisassaas pillugit Naalakkersuisut malittarisassiorsinnaapput.</p>	<p>akulissutsimikkullu pingaaruteqanngitsunut allaganngorlugu uppersarsaasiortoqassanngilaq. Akileraartussaataasup akileraaruseriffiup qinnuiviginninneratigut uppersarsaatit sivikinnerpaamik ullunik 60-inik piffissaqartitsilluni piffissarititap akileraaruseriffimmit aalajangerneqartup iluani nassiutissavai. Suliffeqarfiit suliffeqarfissuarni imminnut atasut taakkualuunniit peqatigalugit akileraaruserinermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaanni § 16 imm. 3 malillugu nammineerluni nalunaarsuinerup tunniunnissaanut piffissarititap kingorna allaganngorlugu uppersarsaatinik kingusinnerpaamik ullut 60-it qaangiunneranni ingerlaavartumik tunniussisussaataaerannut piunasaqaatit minnerpaaffissaas pillugit Naalakkersuisut malittarisassiorsinnaapput. Naalakkersuisut allaganngorlugu uppersarsaatit imarisassaas akileraartussaataasullu ilaasa taamaallaat nuussinernut sukumiinerusumik taaneqartunut allaganngorlugu uppersarsaasiornissaas pillugu malittarisassiorsinnaapput.”</p>
<p>§ 36 b, imm. 4: <i>Imm. 4.</i> Akileraartussaataasut, kisimiillutik imaluunniit § 36 a, imm. 4, naapertorlugu ingerlatseqatigiiffiit ingerlatseqatigiiffissuakkut imminnut atasut peqatigalugit, 250 ataallugit sulisoqartut aamma ukiumut katillugit 125 mio. kr.-nik naatsorsuutitigut oqimaaqatigiissitaqartut imaluunniit ukiumut 250 mio. kr.-t ataallugit kaaviiartitaqartut, imm. 2, oqaaseqatigiit pingajuat, sisamaat tallimaallu suli atuutsillugit, taamaallaat allakkatigut uppersarsaatinik suliaqarlutillu toqqortaqartassapput qanoq akigitit atugassarititaasullu aalajangersarneqarneri pillugit: 1) Inunnut pappiaqqatigullu inunnut nunani allaneersunut iliuutsinut nakkutigisaasunik</p>	<p>4. § 36 b, imm. 4, imatut oqaasertalerneqarpoq: ”<i>Imm. 4.</i> Akileraartussaataasooq nammineq imaluunniit suliffeqarfiit suliffeqarfissuarmut atasut peqatigalugit, tak. § 36 a, imm. 4, 250-it ataallugit sulisoqartoq ukiumut 125 mio. kr. ataallugit oqimaaqatigiissaaruteqartoq imaluunniit ukiumut 250 mio. kr. ataallugit kaaviiartitaqartoq taamaallaat ukununga akit piunasaqaatillu qanoq aalajangersarneqarnerannut allaganngorlugu uppersarsaasiussaaq toqqortaralugillu: 1) Inunnut pappiaqqatigullu inunnut nunani allaneersunut iliuutsinut nakkutigisaasunik nuussinernut, takuuk § 36 a, imm. 6, Kalaallillu Nunaata naalagaaffiullu allap pineqartup akornanni marloqiusamik</p>

<p>nuussinernut, takuuk § 36 a, imm. 6, Kalaallillu Nunaata naalagaaffiullu allap pineqartup akornanni marloqiusamik akileraartannginnissamut isumaqatigiissuteqarfiunngitsunut.</p> <p>2) Iliuutsinut nakkutigisaasunut nunani allani aalajangersimasumik ingerlatsiveqartuni, takuuk § 36 a, imm. 6, Kalaallillu Nunaata naalagaaffiullu allap pineqartup akornanni marloqiusamik akileraartannginnissamut isumaqatigiissuteqarfiunngitsunut.</p> <p>3) Iliuutsinut nakkutigisaasunut Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik ingerlatsiveqartuni, tassani akileraartussaataasoq, § 36 a, imm. 1, nr. 5 naapertorlugu naalagaaffimmi aallami Kalaallit Nunaannik marloqiusamik akileraartannginnissamik isumaqatigiissuteqanngitsumi angerlarsimaffeqarnera toqqammavissaatillugu.</p>	<p>akileraartannginnissamut isumaqatigiissuteqarfiunngitsunut.</p> <p>2) Iliuutsinut nakkutigisaasunut nunani allani aalajangersimasumik ingerlatsiveqartuni, takuuk § 36 a, imm. 6, Kalaallillu Nunaata naalagaaffiullu allap pineqartup akornanni marloqiusamik akileraartannginnissamut isumaqatigiissuteqarfiunngitsunut.</p> <p>3) Iliuutsinut nakkutigisaasunut Kalaallit Nunaanni aalajangersimasumik ingerlatsiveqartuni, tassani akileraartussaataasoq, § 36 a, imm. 1, nr. 5 naapertorlugu naalagaaffimmi aallami Kalaallit Nunaannik marloqiusamik akileraartannginnissamik isumaqatigiissuteqanngitsumi angerlarsimaffeqarnera toqqammavissaatillugu.”</p>
<p>§ 72. Inuk § 1 naapertorlugu akileraartussaataasoq pisariaqavissuinnarnut ikiorsiissutinik imaluunniit pisariaqartitsineq naapertorlugu annertusisanik ikiorsiissutinik § 34, nr. 10 malillugu akileraaruteqaataasussaannngitsutut isigineqanngitsunik pissarsisimappat, akileraarutissat tamarmiusut aningaasarsiat taakkua akileraarutitaannut naapertuuttumik annertussusilinnik appaartinneqassapput.</p>	<p>5. § 72 atorunnaarsinneqarpoq.</p>
	<p>6. 86 a malillugu ilanngunneqarpoq: ”§ 86 a. Ingerlatseqatigiiffiit § 1-imi ilanngunneqartut § 86, imm. 2 aamma § 16 imm. 2 avataanni pisuni suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsiaritinneqartut kommunimi ingerlatseqatigiiffiup angerlarsimaffiani akileraarutit procentiannik akileraartitsinermi procentip tamarmiusup aamma § 60 naapertorlugu ingerlatseqatigiiffinnik akileraartitsinermi</p>

	<p>procentip assigiinngissutaannik pissarsianit akileraarutit ilanngaatigissavaat. Ingerlatseqatigiiffiup akileraarutit akilersinneqartut akilissavai aammalu akileraaruseriffimmut § 88-imi malittarisassat malillugit tamanna pillugu nalunaaruteqassalluni. Akileraartussaataasup akileraarutit akilersinneqartut ingerlatseqatigiiffimmi piginneqataassutsinik pisinermit akiliutigineqartunut uppersarseqartunut atatinneqarsinnaasut annertussusaannut naleqqiullugit akileraaruseriffimmut qinnuteqarnikkut utertissinnaavai.</p> <p>Imm. 2. Aningaasarsianik akileraarutaasussaataasunik naatsorsuinermit inuit tamakkiisumik akileraartussaataasut ingerlatseqatigiiffinnik nunani allani angerlarsimaffeqartuni, tassunga ilanngullugit Danmarkimi aamma Savalimmiuni atorunnaarsitsinermit pissarsiat ilanngullugit naatsorsussavaat. Aningaasarsiat akileraarutaasussaataasut suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermit s aamma ingerlatseqatigiiffimmi piginneqataassutinik pisinermit akiliutigineqartut assigiinngissutaattut naatsorsorneqassapput. Kisiannili pissarsiat taamaallaat 65 procentii aningaasarsianut akileraarutaasussaataasunut ilanngullugit naatsorneqassapput. Ajunaarutit aningaasarsiani akileraarutaasussaataasuni ilanngaatigineqarsinnaanngillat. Akileraaruseriffiup akileraarutit naalagaaffinnut allanut, Danmarkimut imaluunniit Savalimmiunut akilerneqartut akileraarutinit ilanngaatigineqarnissaat § 69 malillugu akuerisinnaavaa.”</p>
<p>§ 105, nr. 7-8 imatut 7) nakkutigineqartumik nuussinerit pillugit killilimmik uppersarsaasiisussaataanermit</p>	<p>7. 105, imm. 1, nr. 7 aamma 8, imatut oqaasertalerneqarput: ”7) akiliinerit aqunneqartut pillugit killilimmik</p>

<p>piumasaqaatit naammassineqarnissaat pillugu eqqunngitsunik paasinerluutaasinnaasunilluunniit nalunaaruteqartoq, takuuk 39 b, imm. 4, imaluunniit 8) akileraartarnermut ingerlatsivimmiit piumaffigineqarluni nakkutigineqartumik nuussineq § 39 b, imm. 2, aamma nunamiit nunamut nalunaarussiaq malillugu suliarineqartussaataasooq, takuuk § 39 b, imm. 6-12 pillugu allaganngorlugu uppersarsaammik piffissaq eqqorlugu nassiussinngitsoq.</p>	<p>uppersarsaasiortussaataitanermit piumasaqaatit eqqortinnerat pillugu eqqunngitsunik uukapaatitsilluniluunniit paasissutissiineq, tak. § 36 imm. 4, imaluunniit 8) nuussinerit aqunneqartut pillugit allaganngorlugu uppersarsaatinik § 36 b, imm. 2 malillugu aamma nunamit nunamut nalunaarutiniq suliarineqartussaataasunik piffissaq eqqorlugu tunniussinngitsoq, tak. § 36, imm. 6-12.”</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>Inatsisartut inatsisaat ulloq 1. januar 2023 atuutilersinneqarpoq. <i>Imm. 2.</i> Inatsisartut inatsisaat ukioq isertitaqarfiusoq 2023 aallarnerfigalugu ilanngullugulu atuutilissaaq.</p>

Ilanngussaq 2

Tusarniaanermi akissutit pillugit allakkiaq

Tusarniaanermut atatillugu tusarniaaffigineqartunit ukuninnga siunnersuummut oqaaseqaateqanngitsunit tusarniaanermi akissutit tiguneqarput: Peqqinnissamut Naalakkersuisoqarfik aamma Nunanut Allanut, Inuussutissarsiornermut Niuernernullu Naalakkersuisoqarfik.

Tusarniaaffigineqartut uku tusarniaanermi siunnersuummut oqaaseqaatinik nassiussaqarput: Siulittaasup Naalakkersuisoqarfia, Bjørn Nørgaard, Deloitte aamma Grønlands Revision aamma Sulisitsisut, Grønlandsbanken, Banknordik aamma Atorfillit Kattuffiat.

Tusarniaaffigineqartut oqaaseqaataanni immikkoortut pingaarnerit nalinginnaasumik allallugit ataani issuarneqarput, Naalakkersuisullu oqaaseqaataat *uingasunngorlugit* allassimallutik.

Siulittaasup Naalakkersuisoqarfia

Siulittaasup Naalackersuisoqarfia oqaaseqaateqarpoq, § 36 b, imm. 2 malillugu iliuutsinut aqunneqartunut annertussutsimikkut akulikissutsimikkullu pingaaruteqanngitsunut allaganngorlugu uppersaasiortoqassanngitsoq.”Annertussutsimikkut akulikissutsimikkullu” qanoq isumaqartinneqarnerisooq nassuiaasernissaa assersuusiornissaaluunniit tassunga atatillugu isumaliutigineqarsinnaavoq.

Iliuutsit ataasiakkaat aningaasatigut annikitsumik annertussuseqaraangata pingaaruteqanngitsutut isigineqartarput.

Deloitte aamma Grønlands Revision (DG)

DG tusarniaanermut ataatsikkut akissuteqarput

DG oqaaseqaatigaat kukkunerisuisut malugigaat akileraartitsisarnerup katitigaanera annertusiartortoq, tamassumalu kingunerigaa akileraaruseriffimmi suliarinninnermi piffissap maannakkut sivisoorujussuunera, tamannalu pisariaqartunik piginnaaneqaleriartornerup/piginnaasaqartunik sulisussarsiortarnerup iluatsitsiviunnginneranik suliasarpassuillu taamaammat suliasanik suliarinnittartunut ikingaatsiartunut suliasanngortinneqartarnerannik avataanit isigalugu pissuteqartoq.

Isornartorsiut tusaatissatut tiguneqarpoq. Akileraaruseriffiup innuttaasut suliffeqarfiillu pitsaasumik anguniagaqarluni sullippai. Qularutigineqarsinnaanngilaq suliasat allanngornerat annertunerusumillu digitaliseeriineq akileraaruserfimmu piumasaqaatinik nutaanik kinguneqartoq. Siunnersuummi illuata tungaani siunertaavoq inunnut akileraarusiisarnermi erniat isertitanik naatsorsuisarnermit tapiissuteqartarnermik aaqqissuussinermut nuunnerisigut ajornannginnerulersinneqarnissaa. Illuata tungaani pingaartumik suliffeqarfinnut angisuusunut iliuutsit aqutat pillugit uppersaatinik tunniussisussaataanikkut assigiinngiiaarneq annertunerulissaaq. Inuussutissarsiortunik akileraarusiisarnermi assigiinngiiaassutsip nunat tamat akornanni ineriartorneq annertuumik takutippaa. Allanguutit ilaat OECD-mit piumasaqaatit il.il. toqqaannartumik kinguneraat, allat akileraartarnermi tunngaviup illersorneqarnissaanik kissaateqarnermik imaluunniit akileraartitsisarnermi nunat tamat akornanni ”unammillersinnaassuseqarnerup” annertusarnissaanik takutitsipput.

Aaqqissuusseqqinneq aallartinneqarnikuuvoq, tassani anguniakkat pingarnerit ilaat tassaalluni ilaatigut inunnut akileraartitsisarnerup ajornannginnerulernissaa. Suliami immikkoortoq pingaartoq tassaavoq paasisutissat sulisitsisunit allaniillu nalunaarutigineqartut pitsaassusaasa qaffasinnerunissaata qulakkeerneqarnissaa. Sulisitsisunut inuussutissarsiortunullu piumasaqaatit akerlianik annertusissasut ilimagineqarpoq.

Akileraaruseriffik tamassuma kinguneranik nutaanik suliasaqarluni piginnaasanullu piumasaqaateqarluni allanngortinneqartussaavoq. Akileraaruseriffimmi aqutsisut tamanna eqqumaffigaat periusissiaminilu tamanna mianeriniarlugu.

Siunertaanngitsumik kinguneqaat tassaassaaq alloriarneq siulleq atuutilersinniarlugu allaffissornerup pisariaqartumik annertusinera.

DG naliliivoq isumaqarlunilu siunnersuummi siunertap eqqortinneqarnissaata allaffissornermilu suliassat akornanni naligiissitsinissamik isummap naleqquttumik tunngavigineqannginnera.

Siunnersuummi allaffeqarfimmut annikitsumut allaffissorneq pisariinnerulersinneqanngilaq ajornannginnerulersinneqaranilu. Akileraaruseriffik akerlianik inatsisinut allannguutitut akuerineqartunut periutsinullu angummanniarsarivoq ataatsimullu isigalugu nalunaarsuiffinni digitaliseeriinermi kinguaattoortoqarluni.

Oqaatigineqartut tusarniaanermi ernianut ilanngaatinu malittarisassanik suliffeqarnermilu ilanngaammik allannguinermit siunnersuummut saqqummiunneqartumut tunngassuteqarnerat nalilerneqarpoq. Immikkoortut taakku peerneqarput.

Siunnersuutigineqarpoq ingerlatseqatigiiffiit ”suliniutitut ingerlatseqatigiiffiliornissaq” pinngitsoortinniarlugu suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsianit tamarmiusunut akilerneqartunut siunnersuummut oqaaseqaatit naapertorlugit siunertaanngitsumik iluaqusernissamut periarfissiisunut immikkut akileraarutitik atuutilersitsisoqassasoq.

DG isumaqarpoq suliniutitut ingerlatseqatigiiffiit akileraarutitik siunertaanngitsumik iluaquteqartitsisut suunersut siunnersuummi nassuiarneqanngitsut.

Tusarniaanermi akissut nassuiaatini nalinginnaasuni erseqqissaanermik kinguneqarpoq, taamaalilluni erseqqissumik allaqqalluni malittarisassami pineqartoq suliffeqarfimmik atorunnaarsitsineq aammalu suliniutitut ingerlatseqatigiiffinnut immikkut tunnganngitsoq. Suliniutitut ingerlatseqatigiiffiit suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsiat akileraaruserneqanngitsut akileraarutitik qanoq sipaaruteqarsinnaanermut assersuutissaapput.

Piginneqataasup Kalaallit Nunaanni ukiuni arlalinni ingerlatseqatigiiffimmik ingerlatsisimasup suliffeqarfimmik ukiumut isertitat ingerlaavartumik akileraaruserneqartartumik atorunnaarsitsinissaq toqqarpagu, sinneqartoorutit sipaarutigineqartut maannakkut malittarisassani akileraarutitik annertunerusumik akiliinani pissarsiarineqartarput. Tamanna siunnersuutikkut iliuuseqarfigineqarpoq, tassa suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi akileraarutit 17-init 19-imut %-imut siunnersuutikkut atuutilersinneqarmata, tamassuma assigalugu ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat 2023-mi 25 %-it aamma akileraarusiinermi procentip 42/44 %-ip assigiinngissutaat.

Sinneqartoorutinit ingerlaavartumik iluanaarutit akileraaruserneqartartullu qanoq annertutigisumik akileraarnermi procenteqarnersut siunnersuummi sillimaffigineqanngilaq. Ingerlatseqatigiiffiit Kalaallit Nunaanni ukiorpassuarni suliffeqarfimmik ingerlatsisimasut ukiullu 20-it matuma

siornatigut sinneqartoorutinit akileraarutinit 37 %-imik akiliisarneqarnikut, sinneqartoorutinit katersanit akileraarutinit maannakkut katillugit 54/56 %-inik akiliissapput Piginneqataasunut taakkununga kingumut atuuttumik akileraarutinit nutaanik atulersitsisoqarpoq!

Kingumut atuuttumik akileraarusiineq pineqanngilaq. Piffissaq akileraarusiuffiusoq tassaavoq piffissaq sinneqartoorutinit pissarsiviusoq. Suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinissaq piffissami akileraartarnermi malittarisassat ilisimaneqartut tunngavigalugit piginneqataasunit aalajangerneqartarpoq.

Akileraartitsisarnermi qanoq akiliisoqarnera/pissarsisoqarnera apeqqutaatinnagu isertitat assigiimmik nalinginnaasumik akileraaruserniarneqartariaqarput. Sinneqartoorutinit pissarsiatut imaluunniit suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsiatut akilerneqartarput, taamaalillunilu suliffeqarfimmik piginneqataasunut namminernut nuunneqartunit pissarsiat akileraaruserneqartariaqarput.

Eqqorpoq suliffeqarfiit akileraarutaasa annertussusiat piffissap ingerlanerani qaffasinnerunikuunerat siunnersuummi sillimaffigineqanngitsoq. Peqatigitillugu akileraartussaataasut ingerlatsinermi aningaasartuutit il.il. ukiuni taakkunani aningaartuutaasut ilanngaatigisarpaat, taakkulu akileraarutit nalinginit/ilanngaatit nalinginit aamma qaffasinnerunikuupput.

Sinneqartoorutit – pisuni amerlasuuni – illuuteqarnikkut, angallataateqarnikkut pigisatullu allatut suliffeqarfiup atuunnerani nalikillilerneqartutigit suliffeqarfimmi katersorneqartarnikuupput. Nalikilliliinerit suliffeqarfiup sinneqartoorutaanit akileraaruserneqartussaataasunit ilanngaatigineqarput suliffeqarfiullu ukiuni taakkunani akileraarutai annikillisittarlugit.

Pigisat taakku suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinnginnermi tunineqarpata iluanaarutaasinnaasut nalikillisanit pissarsiareqqitaasut tunisinermilu iluanaarutit akileraaruserneqartarput. Akileraarusiineq piffissami tassani pisoq taamaalilluni suliffeqarfiit akileraarutaasa procentiannit annikinnerusarpoq, ukiunilu nalikilliiffiusuni akileraartarnermi procenti tunngavigineqarani.

Aamma akileraarutit nutaat taamaallaat Kalaallit Nunaanni innuttaasunut atuutissapput. Nunani allani ingerlatseqatigiiffiit Kalaallit Nunaanni ingerlatsisut suli ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaannik akiliisassapput (2023-mi 25 %-i) akileraaqqinnatillu sinneqartoorutit Kalaallit Nunaannit annessinnaallugit. Taamaammat siunnersuut nunani allani piginnittunut sanilliullugu Kalaallit Nunaanni ingerlatseqatigiiffinnik piginnittunut assigiinngissitsineruvoq. Ilimaginngilarpullu inatsisissatut siunnersuummi tamanna siunertaasoq.

Tusarniaanermi akissut immikkoortumik taassuminnga paatsuuinermik tunngaveqarsimassaaq.

Ingerlatseqatigiiffiit Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartut suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsianit akileraarutit Kalallit Nunaata avataani angerlarsimaffeqartunit ilanngaatigineqartussaataapput. Taamaammat immikkoortitsisoqannilaq.

Nunani allani suliffeqarfik Kalaallit Nunaanni suliffeqarfimmik aalajangersimasumik ingerlatsisoq pineqarpat ingerlatsivimmi sinneqartoorutit qullersaqarfimmu nuunneqassanngillat.

GD-p oqaatigissavaa Kalaallit Nunaanni suliffeqarfippassuit/ingerlatseqatigiiffippassuit ukiuni makkunani kinguaariinnik paarlaassiviusussaasut, tassa maannakut suliffeqarfimmik/ingerlatseqatigiiffimmik piginnittut soraarninngornissamut ukioqalernikummata suliffeqarfiutimillu tuninissaat kissaatigalugu.

Suliffeqarfiit allanit tiguneqarnissaat aammalu Kalaallit Nunaanni suli ineriartorteqinnissaat suliffissaqartitsinissaallu Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit soqutigisaraat. Apeqqutaalersoq tassaavoq kikkut suliffeqarfimmik tigusissanersut? Inatsisissatut siunnersuutikkut ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaasa 25-37 %-it ingerlatseqatigiiffiup atuunnermini akilertagaasa saniatigut suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsiat 17-19 %-imik saniatigut akileraaruserneqassapput.

Taamaammat piginnittoq suliffeqarfissuarmut anginerusumut aningaasaateqarluartumullu tunisinermi akiliutit ilaannik aningaasannorlugu akiliigajuttartumut tunisinani inummut Kalaallit Nunaanni najugaqartumut tunisinermini 17-19 %-imik qaffasinnerusumik akileraaruserneqassaaq. Taamaalilluni Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartunut kinguaariinnut nutaanut tunisinermut sanilliullugu nunani allani ingerlatseqatigiiffimmu aningaasaliisumut tunisineq ajutoorfissaq annikinneruvoq, tassani tunisisoqarsinnaaniassammat tunisisup nammineq annertuumik aningaasalersuinissaa pisariaqarluni.

Taamaammat inatsisissatut siunnersuut inuusuttunut Kalaallit Nunaanni najugaqartunut aningaasaatikitsunut kinguaariit nikinnerpassuunut toqqaannartumik sunniuteqassaaq. GD taamaammat isumaqarpoq inatsisissatut siunnersuut ”kalaallinit” ”kalaallinut” kinguaariit nikinnissaannut toqqaannartumik kigaallatsitsissasoq, ilimagineqartariaqarporlu Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit amerlanerusut siunissami nunanit allanit pigineqalissasut.

Aallaqqaasiullugu oqaatigineqassaaq kinguaariit nikinneri suliffeqarfinnillu tunisinerit ilaatigut suliffeqarfiit akileraartarnerannik aaqqissuusseqinnissamut atatillugu misissorneqarnissaat pilersaarutaasoq.

Uparuarneqartoq tassaavoq akileraarusiinerup assigiinnginnera suliffeqarfimmik tunisinermi imaluunniit suliffeqarfimmik inaarutaasumik atorunnaarsitsinnginnermi piginneqataassutit namminneq suliffeqarfimmillu atorunnaarsitsinnginnermi pissarsiat akilinnginneranni suliffeqarfiup pigisaanik ataasiakkaanik tunisisoqarnersoq apeqqutaassasut

Pigisanik tunisinermi pissarsiat akileraaruserneqarneq ajorput, tak. § 34, imm. 1, nr. 2, taamaammat suliffeqarfinni piginneqataassutinik tunisinerit tunisineq inuussutissarsiornissaq pineqanngippat imaluunniit aningaasannanniarnissaq pineqanngippat akileraaruserneqartussaangillat. Piginneqataassutinik tunisinermi suliffeqarfimmit piginnittup aningaasaqarneranut nuussisoqarneq ajorpoq aammalu suliffeqarfiup pigisai nalikilliliinermilu tunngavik il.il. allanngorneq ajorlutik.

Tusarniaanermi akissummi malittarisassat atuuttut Kalaallit Nunaanni aningaasaliisunik mikisunik mianerinartutut saqqummiunniarneqarput. Taamaattoqanngilarli. Aallaaviusumilli, tamanna pitsaanerpaajuppat, aamma aningaasaliisup nunamit allaneersup pigisanik ataasiakkaanik pisinissaa ajoqutissaqanngilaq. Aamma ilimaginnittoqarpoq piginneqataasup tuniseriaaseq akileraarutit kingorna annertunerpaamik pissarsiaqarfiusussaq toqqassagaa. Suliffeqarfimmik atorunnaarsitsinermi pissarsiat akileraaruserneqannginnerat ingerlatseqatigiiffimmik pisisumut suliffeqarfimmik ingerlatitseqqittussamut tunisinani ingerlatseqatigiiffiup ingerlaqqissinnaasup atorunnaarsinneqarnissaanut kaammattuutaassaaq.

GD-p oqaatigissavaa siunnersuutikkut pissarsiat annaasallu imminnut naapertuunnissaannik atuutilersitsisoqanngitsoq, tassa akiliisinnaajunnaarnermi annaasanillu ilanngaateqarani iluatsitsineq sinneqartoorutillu akileraaruserneqartussaammata.

Piginnittut ajunaarutaasa ilanngaatigineqarnerat isertitanik akileraarusiisarnermi akileraartarnermut tunngavik nalinginnaasoq ajoquserneqariaannaasorujussuuvoq aningaasannanniarnernunissamillu kinguneqarsinnaalluni. Taamaammat aktianik tunngaviup ataatsimut isigalugu annertusinera aktianik pappilissanillu nalilinnik allanik tunisinermi iluanaarutit ajunaarutaasinnaassullu imminnut atappata aktiaatinit piginneqataassutinillu nalunaarsorneqanngitsunit annaasat ilanngaatigineqarsinnaanerannik kinguneqariaannaanera siulliullugu isumaliutigineqartariaqarpoq.

DG-p akuersaarpaa ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaannik appaanermi isertitanit akileraarusiineq ajoquserneqariaannaasoq. Siunnersuut saqqummiunneqartoq isumarput malillugu kukkusuuvoq ajoqutinillu annertunerungaartunik kinguneqassalluni. Taamaammat siunnersuutip tunuartinneqarnissaa inassutigaarput.

Ingerlatseqatigiiffiit siumut akileraaruserneqartarnerat akileraartussaataasullu pissarsititsinermi iluanaarutai mianeralugit malittarisassanik ajornanngitsunik atuutilersitsinissaq siunnersuummi pingaartinneqarpoq.

DG isumaqarpoq suliffeqarfiit imminnut atasut niueqatigiinneranni uppersaatinik nassiussinissamut piffissaritinneqartup ulloq 15. junimut aalajangerneqarnera naleqqutinngitsoq, tassa suliffeqarfiit ukiumoortumik naatsorsuutaannik nassiussinissamut piffissarititaq

sioqqunneqarmat, tamannali suliffeqarfiit namminneq nalunaarsuinissaannut tunngatillugu ataatsimut isigalugu ajornartorsiutaavoq. DG-p tamassuma saniatigut iliuutsit aqutat pillugit paasissutissat digitaliseererneqarnissaat iluaraa.

Tusarniaanermi akissut allannguinernik kinguneqanngilaq.